

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3. Večji inzerati petih vrst Din 4.- // Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica, 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pomembne zdravice v Berlinu

Ob prihodu v nemško prestolnico je bil knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi prirejen svečan sprejem — Na večernem banketu sta izmenjala kancelar Hitler in knez Pavle pomembni zdravici

Berlin, 2. junija. Kakor poroča posebni poročevalci agencije Avale, je bil Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi prirejen v nemški prestolnici izredno svečan sprejem. Zvečer je bilo ustavljeno vse delo, da so mogli nameščenci v špalirju prisostvovati sprejemu, pri katerem je sodelovala tudi vsa šolska mladina. Železniška postaja, trg pred njo in vse ceste, po katerih je krenil sprevod, so bogato okrašene z zastavami in zelenjem. Na visokih stebrih so nameščeni ogromni jugoslovenski grbi, poleg nemških na plapolajo povsod tudi jugoslovenske zastave. Jugoslovenske goste je na kolodvoru osebno pozdravil kancelar Hitler v spremstvu maršala Göringa ter drugih visokih odličnikov države, stranke in vojske. Cast-

no četo so tvorili oddelki pehote, mornarice in letalstva. Izpred kolodvora se je med viharimi ovacijami formiral dolg sprevod avtomobilov, ki je krenil po glavni berlinski avenijski do gradiča Bellevue, ki je bil posebej preurejen za sprejem visokih državnih gostov. Ob vsej poti so tvorili špalir oddelki hitlerjevskih organizacij, za katerimi je bila nepregledna množica ljudstva.

Med 17. in 18. uro sta Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kancelar Hitler izmenjala obiske. Razgovor je trajal okrog pol ure. Pri tej priliki je kancelar Hitler izročil Nj. Vis. kneginji Olgi veliki krivec nemškega Rdečega križa v znak priznanja za njeno humanitarno delo.

je prav tako manifestacija odločne volje jugoslovenskega naroda, da z nemškim narodom živi in skupno dela v mirnem in prijateljskem ozračju. Zato se zelo veselimo, da so v besedah vaše ekscelence ter želimo srečo prijateljskemu velikanu nemškemu narodu.

pomemben prispevek za konsolidacijo miru v tem delu Evrope.

S takimi čustvi dvigam svojo čašo in pijem na osebno srečo vaše ekscelence ter želimo srečo prijateljskemu velikanu nemškemu narodu.

Najvišje jugoslovensko odlikovanje za maršala Göringa

Berlin, 2. junija. br. Zunanji minister dr. Cincar-Marković je sredi obiska maršala Göringa ter mu pri tej priliki izročil najvišje jugoslovensko odlikovanje. Karadjordjevo zvezdo z lentjo.

„Meje so postavljene za vedno“

Zvečer je kancelar Hitler priredil na čast jugoslovenskim gostom svečan banket, na katerem sta kancelar Hitler in Nj. Vis. knez namestnik Pavle izmenjala pomembni zdravici. Kancelar Hitler je v svoji zdravici dejal:

»Vaše Visočanstvo! Velika čast mi je in veselje, da morem Vašemu Visočanstvu in Nj. Visočanstvu kneginji Olgi izreči dobrodošlico v prestolnici nemškega rajha. Pozdravljam pa vas tudi v imenu vsega nemškega naroda, ker ga navdaja čustvo pristranske prijateljstva do Nj. Vel. kralja Petra II. do vaše domovine in do jugoslovenskega naroda. Nemško prijateljstvo do jugoslovenskega naroda ni samo spontano prijateljstvo. To prijateljstvo je dobilo svojo globino in trajnost za časa tragičnega mezeža svetovne vojne. Nemški vojak se je tedaj naučil ceniti in spoštovati svojega nad vse junaškega nasprotnika. Verujem, da je bil to tudi obratni primer.

To medsebojno spoštovanje dobiva svojo vrednost v splošnih političnih, kulturnih in gospodarskih koristih. Zato vidimo mi, Visočanstvo, tudi v tem vašem obisku samo živ dokaz za pravilnost tega pojmovanja in zato istočasno črpamo iz tega nado, da se bo nemško-jugoslovensko prijateljstvo tudi v bodočnosti dalje razvijalo in postalo še tesnejše. Vašo navzočnost, Visočanstvo, smatramo tudi za dobro priliko za odkrito in prijateljsko izmenjavo misli, ki v tem smislu more biti — o tem sem

prepričan — za oba naša naroda in obe državi samo koristna. In ker smo po zgodovinskih dogodkih postali sosedje in dobili skupne meje, postavljene za vedno, jaz v to verujem toliko bolj, ker bodo čvrsto zasnovani odnosi zaupanja med Nemčijo in Jugoslavijo zagotovili ne samo trajen mir med našima dvema narodoma in državama, temveč bodo razen tega predstavljali tudi element pomirjenja za naš vznemirjeni kontinent.

Ta mir je tudi cilj vseh onih, ki so pripravljeni opravljati zares konstruktivno delo. Gojim upanje, da bo Vaše Visočanstvo za časa svojega kratkega bivanja v Nemčiji dobilo jasno sliko o strukturi ter o delovni in mirljivi volji nemškega naroda, ki nima nobenega drugega cilja, kakor da ohrani podlago svojega obstanka in svojih naravnih pravic ter da gre z neumornim delom nasproti varni bodočnosti v Evropi, ki je naša svoj mir.

Bodite prepričani, da Nemčija in njena vlada spremljati z iskrenimi simpatijami pot k napredku, kateri prav tako hodi z uspehom jugoslovenski narod, zvest oporočki kralja Aleksandra. To vaše delo spremljajo moje najboljše želje in najboljše želje nemškega naroda. V tem duhu dvigam svojo čašo in pijem na zdravje Nj. Vel. kralja Petra II., želeč osebno srečo Vašemu Visočanstvu in Nj. Vis. kneginji Olgi, kakor želim tudi srečo visokemu namestništvu ter napredku jugoslovenskemu narodu.

„Odnosaji Jugoslavije z Nemčijo so končno veljavno določeni“

Nato je povzel besedo Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ki se je zahvalil za pristran sprejem v nemški prestolnici ter med drugim dejal:

Gospod državni kancelar! Zelo priščne besede, ki jih je vaša ekscelenca blagovolila nasloviti na kneginjo in name, so naju ganile in midva sva vam zanje zelo hvaležna kakor tudi za vse dokaze iskrenega in toplega gostoljubja, ki so nama bili izkazani o priliki tega našega obiska v velikem nemškem rajhu. Prepričan sem, da bodo te pozornosti, ki jih kneginji in meni izkazuje ta dni vlada nemškega rajha in nemški narod, od vsega jugoslovenskega naroda pozdravljene z največjim veseljem in da bodo pojmovane kot nadaljnji dokaz globokih simpatij in prijateljstva med obema sosednjima državama. Prav tako mi je zelo ljub, da morem ugotoviti odkrito pristranost in uslužnost, na katero sem naletel pri vas, gospod kancelar, pod čigar odličnim vodstvom ustvarja nemški narod v današnjih ča-

sih eno najsijajnejših dob svoje zgodovine, kakor tudi pri eminentnih nemških državnikih.

Jugoslovenski narod se je v preteklih časih naučil ceniti dragocene lastnosti nemškega naroda, ki so dovedle do njegovega zedinjenja ter do velikega razvoja njegovega duha in njegove kulture. Ne samo, da je jugoslovenski narod znal to ceniti, temveč je on v svojem lastnem boju za zedinjenje in v svojih naporih pri ustvarjanju svoje kulture naletel pri nemškem narodu na diven primer narodne discipline, reda, dela in ustvarjalnega optimizma, kakor ga vidi tu tudi danes. Odnosaji med Nemčijo in Jugoslavijo, zlasti prijateljski značaj teh odnosajev, so po zaslugi pravilnega pojmovanja življenjskih koristi obeh sosednih narodov že leta končno veljavno določeni. Srečna izpolnitev gospodarstva obeh držav bo brez dvoma bistveno prispevala k okrepitevi njunega prijateljstva. Moj obisk

Najmodernejša angleška podmornica izginila na dnu morja

Na polzkusnih manevrih se je pogreznila na dno morja — 100 mož posadke je najbrže izgubljenih

London, 2. junija. br. Angleško vojno mornarico je zadela večeraj slična nesreča, kakor pred tednom dni ameriško vojno brodovje. Najmodernejša podmornica, ki so jo dogotovili šele te dni, je izginila z vso posadko, broječo okrog 80 mož, na dnu morja. Vsa prizadevanja, da bi jo rešili, so ostala zaman in tudi nimajo mnogo upanja, da bi mogli rešiti posadko.

Gre za podmornico »Thetis«, ki je bila šele prejšnji teden dogotovljena v ladjedelnici v Liverpoolu. Zgrajena je po najmodernejših izsledkih in predstavlja po sodbi mornariških strokovnjakov vrhunec na polju mornariške tehnike. Pred tremi dnevi je podmornica odplula na preizkusne vežbe. Popoldne ob 13.30 se je kakih 100 km daleč od Birkenheada potopila in se od tedaj ni več pokazala na površju.

Na podmornici je bilo pet oficirjev, 20 mehanikov, 10 inženjerjev ladjedelnice ter 64 mornarjev. Mornariško poveljstvo je takoj odredilo, da začne podmornico iskati. Celo brodovje je ves popoldne križalo po liverpoolskem zalivu, prav tako pa so pogrešno podmornico iskala številna letala. Zvečer je neko letalo že javilo, da je opazilo podmornico, toda ta vest se je izkazala za netočno. Iskanje se je nadaljevalo vso noč, vendar doslej brez uspeha. Zjutraj ob 8. je mornariško ministrstvo objavilo, da ima posadka kisika le še za 36 ur. Če se dotle ne posreči najti podmornice, je vsa posadka izgubljena. Kaj je vzrok te nesreče, še ni jasno. Mornariški strokovnjaki domnevajo, da je podmornica v globini zadela ob kako čer in se najbrže tako močno poškodovala, da je voda vdrila v notranjost. Le na ta način si razlagajo dejstvo, da se ne more več dvigniti na površino. Na kraju, kjer so jo zadnjič videli, je morje globoko 175 čevljev (čevljev je 30 cm). Na kraj nesreče je odplulo 8 rušilcev, dve podmornici, flotilja torpedov in letalska eskadrila. Koliko ljudi je v podmornici, admiraliteta sama ne ve točno.

Fašistične demonstracije v Pragi

Policija je aretirala vse fašistične voditelje

Praga, 2. junija. AA. DNB: Češki fašisti so priredili sredi na Vavelskem trgu velike demonstracije. Češke oblasti so odredile, da se zaprejo vsa pota v Prago, da se prepreči priliv fašističnih formacij. Državni organi so prisilili fašiste, ki so potovali v Prago, da izstopijo iz vlakov. Svoje demonstracije so se začele ob 20. urah, ko so bile posebno bučne pred židovskimi trgovinami in kavarnami v starem delu mesta. Policija je takoj energično inter-

venirala ter aretirala večje število fašistov. Med 21. in 22. uro so demonstracije postale še močnejše. Na Vavelskem trgu se je nabralo okoli 5000 oseb, toda policijskim organom se je posrečilo preprečiti nove demonstracije. Policija je aretirala vse fašistične voditelje. Po 22. uri so se demonstracije polegile, ko je 10 članov nemških policijskih čet pozvalo demonstrante, naj se razidejo.

V pričakovanju odgovora Moskve

V končni uspeh pogajanj nihče ne dvomi

Pariz, 2. junija. Predno bo francoska vlada zavzela končno stališče glede rezerv, ki jih je postavila sovjetska vlada v zvezi s francosko-angleškim predlogom o trojnem sporazumu, bo počakala uraden odgovor monarhove vlade. Govor Molotova se ne smatra kot odgovor sovjetske vlade, dasi navaja gotove rezerve sovjetske vlade. Pogajanja se bodo nadaljevala šele potem, ko bosta francoska in angleška vlada dobili pismen odgovor ruske vlade. Toda v končni uspeh teh pogajanj ne dvomijo. Francoski diplomatski krogi vidijo v govoru Molotova željo Rusije, da bi bile njene meje zajamčene, medtem ko Francija in Anglija zahtevata od Rusije zaradi njenega zemljepisnega položaja samo neposredno pomoč. V istih krogih se ne smatra, da bi sovjetska vlada, ki ji je mnogo lažje na uspehu pogajanj, želela s svojo nepopustljivostjo onemogočiti sporazum, ki je v načelu že dosežen. Na drugi strani se omenja, da rezerve sovjetske

vlade, ki so znane na osnovi govora Molotova, ne menjajo jedra sporazuma. Smatra se torej, da ne bo težko najti zadovoljive formule tako glede duha pakta Društva narodov kakor glede posvetovanj v gotovih primerih napadov, kakor to predvideva člen 4 angleško-francoskega predloga. Problem garancij za baltične države bo brez dvoma malo delikatnejši, ker morajo ne samo te države, ki so neposredno zainteresirane, stopiti v pogajanja, temveč tudi države, ki so, kakor Poljska, posredno zainteresirane na tem vprašanju.

London, 2. junija. (Reuter) Iz Moskve poročajo, da je angleški veleposlanik Seeds obiskal sredi pomočnika komisarja za zunanje zadeve Potemkina, ter ostal z njim pol ure v razgovoru. Nato se je Seeds setal s francoskim veleposlanikom. Uradni odgovor sovjetske vlade na angleško-francoske predloge še ni bil predan, toda pričakujejo ga za danes.

10 milijard za državno obrambo Francije

Pariz, 2. junija. br. Nocoj so bili objavljeni končni rezultati vpisovanja novega francoskega obrambnega posojila. Vpisanih je bilo 10.6 milijarde frankov. Za 6 milijard je bilo novih vpisov, za 4.6 milijarde pa konsol.

Silno ojačenje ameriškega letalstva

Washington, 2. junija. br. Vojni minister Woodring je danes izdal podrobne odredbe za nabor 23.644 letalcev. Ves ta kontingent bo vpelican v vojno službo do julija prihodnjega leta. Prvi oddelki bodo vpoklicani že te dni.

Rusija ima 170 milijonov ljudi

Berlin, 2. junija. AA. DNB poroča iz Moskve, da je po podatkih državne statistike v Sovjetski uniji na osnovi letošnjega štetja 170.467.186 prebivalcev. To pomeni napram številu prebivalcev leta 1926 zvišanje za 15.9 odstotkov.

Prva dva črna škofa

Vatikan, 2. junija. Z papež Pij XII. je imenoval za škofa dva črna, monsignora Ignaca Ramarosandratana in monsignora Jožefa Kiwanuka. To sta prva dva črna, ki sta postala škofa. Pij XI. je postavil za škofa nad 30 Kitajcev, Japoncev, Indokitajcev in Hindov.

Politični obzorik

Še en „sporazum“?

Glasilo »Slovenskega društva«, v katerem vodi kolo dr. J. Regali, je nedavno objavilo članek »Hrvatski Slovenci, v katerem so nazivane tele »duhovnosti«: »Pred Lj. Gajem smo Slovenci in hrvaški kajkavci govorili, in pisali isti jezik. Gaj je uvedel v knjižno hrvščino — štokavščino, katero so Srbi že prej govorili in pisali v cirilici. Pravi in stari Hrvati so samo čakavci, Slovenci in hrvaški kajkavci so še danes isti po veri, po duši, po običajih in navadah in govorici, samo šola deli kajkavce od Slovencev. Če bi uvedli v šole jezik, ki ga govori narod, potem bi dobili v državi Jugoslaviji 3 milijone kajkavcev (Slovencev), 8 milijonov štokavcev (Srbov) in pol milijona čakavcev (Hrvatov) na Primorju in otokih, če se po avtorju pozna narod, potem bi jih jaz tako razdelil, ali ker sam govorim še ne napravim po sebnega naroda, ker se govori lahko štejejo kot narečje velikega naroda, verjamemo, da so hrvaški kajkavci Hrvati, ki upravno-politično pač nimajo že stotletja s Slovenci ničesar skupnega. Skoraj polovica današnjih Hrvatov pa je zgodovinsko, kulturno in jezikovno bližja Slovincem kakor Srbov. Med slovenskimi in hrvaškimi kajkavci pa ni razlike niti tiste, ki je med čakavci in štokavci... Vse drugo bi bilo prav, samo politika nas razdvaja in slabi v korist hegemonistov in diktatorjev. Slovensko politiko vodi Stajerec, hrvaško vodi ravno tako Stajerec, pa nastane vprašanje, zakaj ne nastopamo skupno, kadar zahtevamo pravice svojemu narodu. Hrvatski Slovenci kažejo pravo pot, državna banovina pa se zgublja v vaških preprih. Čas bi bil, da se po stajersko pomenita oba voditelja! Kakor je važen sporazum srbsko-hrvatski, tako je potreben slovensko-hrvatski. Mislim, da ni ničesar lažjega in ničesar pridoznejšega, ničesar bolj logičnega kakor to, da se naša dva stajerska Mojzesa sporazumeta! Dva Slovencev naj se pogovorita in takoj se bo razvedrilo nad Gorjanci...« — Brihtna glava v imenovanem lističu je torej iznašel neki novi spor, ki ga je treba spraviti s sveta, svedeča zopet s sporazumom. In ta spor in ta sporazum naj bi bil — slovensko-hrvatski! Moža nič ne moti, da živ črni ne ve, da bi kdaj obstojal kak spor med Slovenci in Hrvati. Ako pa spora ni, kako se naj potem sklepa sporazum?!

Duhovitost tujih novinarjev

Pod tem naslovom čitamo v beograjski »Ravnopravnosti« prav umestno beležko. — »Človek, ki ni več našega jezika, tako piše imenovani list, »in prihaja poleg tega v našo državo samo za nekaj dni, ali tednov, težko razume naše probleme. V takšnem položaju se nahajajo tuji novinarji, ki jih pošilja redakcije tujih velikih listov v našo državo kot izredne dopisnike, da bi na »sturem Balkanu« nabrali čim več senzacij. Da bi taka vest sprožila tolikih senzacij v sedanjih mednarodnih napetostih učinkovala, mora biti zares nekaj »rednega«. Takisto je treba čitatelju velikih »narodov«, ki se povprečno mnogo ne bavi z zemljepisom manjših držav, podati vest v čimbolj razumljivi obliki. V to svrhu se tuji novinarji poslužujejo primerjav z že znanimi problemi in vse to mora biti rekako »en groš«. Na ta način postaja Slovenija v poročilih dopisnika D. Scotta za list »News Chronicle« skoraj istovetna s Sudeti pred letom dni, a nemški poslanec v naši skupščini Hanan ni v oči dopisnika Scotta nič drugega, kakor lokalni Henlein. Scott ne omenja, da živi v Sloveniji med 1.200.000 Jugoslovenci samo 20.000 Nemcev, ki so razkopljeni po celi banovini, in da je Hamon poslanec v dunajski banovini, torej na rumunski meji, ne na nemški. Dopisnik »Daily Telegraph« postavlja sasko banovino na nemško mejo, a dopisnik »United Press« poroča iz Rima, da je Madžarska postavila kot pogoj za sklenitev jugoslovensko-madžarskega pakta o nenapadani zahtevu, da bi se moralo z madžarsko manjšino v Jugoslaviji postopati enako, kakor z jugoslovensko manjšino na Madžarskem. Ako bi Jugoslavija izpolnila ta pogoj, bi Madžari v Jugoslaviji izgubili 621 razredov osnovnih šol, polno gimnazijo v Subotici, nižjo gimnazijo v Senti in madžarsko učiteljsko v Beogradu, skoro vsa kulturna društva in povrh še 35 časopisov, ker Jugoslovani na Madžarskem razen par srbskih konfesionalnih šol vsega tega nimajo!«

Cramm postane švedski državlján

Malmö, 2. junija. Z Reprezentanta švedskega teniskega moštva, ki bosta nastopila proti danskim prvakom, Schroeder in Rolsson sta prispela v Malmö. Švedski igralci, ki so prispeli v Malmö, so potrdili vest, da bo znani nemški teniški prvak von Cramm odšel igrati za neki švedski klub. Tajnik švedske teniske zveze Stenberg je izjavil novinarjem, da je Nemčija dovolila von Crammu, da ostane na Švedskem.

Borzna poročila.

Curich, 2. junija. Beograd 10. Pariz 11.75. London 20.76. New York 443.375. Bruselj 75.50. Milan 23.325. Amsterdam 237.40. Berlin 177.90. Praga 15.175. Varšava 83.75. Sofija 5.40. Bukarešta 3.25.

Hudi porazi Japoncev na Kitajskem

Ofenzive na severni in srednji fronti so se popolnoma izjalovile

Cunking, 2. junija. br. Kitajski listi objavljajo daljša poročila o bojih na severni in srednji fronti. Japonski ofenzivi v severni in srednji Kitajski sta se popolnoma izjalovili. V pokrajini Hopej so doživeli Japonci popoln poraz. Bili so prisiljeni pustiti na bojišču vse orožje ter celo mrtvice in ranjence, ki so jih doslej še pri vsakem umiku vedno jemali s seboj. Pri teh bojih so bile angazirane povsem sveže čete, ki so prispale iz Japonske šele pred kratkimi. Izkazalo se je, da daleč zaostajajo za onim vojaštvom, ki je pred dvema leti pričelo vojno na Kitajskem.

V srednji Kitajski je bil japonski poraz sicer manj občuten, vendar so se morale

vse japonske kolone vrniti na svoja izhodišča. Pred njihovimi utrdami se sedaj razvijajo ljuti boji. Kitajci prejemajo iz zaledja vedno nova ojačenja in vse kaže, da bodo prodrli proti Juhovu in Hankovu. Po zanesljivih vesteh so Japonci v teh bojih izgubili štirikrat toliko ljudi kakor Kitajci.

Snoči je več eskader japonskih letal napadlo Fučov. Japonske bombe so povzročile v mestu več požarov in zahtevale okrog 100 človeških žrtev. Japonska letala so napadla tudi mongolske omejne postojanke na zapadni fronti Mandžukua, kjer je prišlo zadnje dni do več incidentov.

— Kaj še, pozabil sem vrstico za nas, o
sem ga moral prižgati na kranjato.